

Gymnazista Marián Koval' sa stal absolútnym víťazom Európskej fyzikálnej olympiády	2
Online, minedu.sk, 18. 6. 2025, 0:00	
V kardiocentre AGEL v Šaci opäť unikátni	3
Online, agel.sk, 18. 6. 2025, 12:39	
Aktuálne :24	6
Televízia - STVR 24, AKTUÁLNE :24, 18. 6. 2025, 15:00	
Nebezpečný jednobunkovec napáda mozog a odrádza od návštevy kúpaliska	7
Podcasty, Dopodrobna, 18. 6. 2025, 15:30	

Gymnazista Marián Kovaľ sa stal absolútnym víťazom Európskej fyzikálnej olympiády

18. 6. 2025, 0:00, Zdroj: minedu.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 9 463 GRP: 0,21 OTS: 0,00 AVE: 394 EUR

Gymnazista Marián Kovaľ sa stal absolútnym víťazom Európskej fyzikálnej olympiády

- Tlačové správy - Ministerstvo Facebook Zdieľať

Na 9. ročníku Európskej fyzikálnej olympiády sa absolútnym víťazom spomedzi 188 súťažiacich z 39 krajín sveta stal Marián Kovaľ z Gymnázia, Grösslingová 18, Bratislava. Súťaž mladých fyzikov sa konala v dňoch 13. – 17. júna 2025 v bulharskej Sofii.

Medzinárodná akademická porota pripravila pre súťažiacich päť náročných úloh, z toho tri teoretické a dve experimentálne. Za každú teoretickú a experimentálnu úlohu mohli získať maximálne 10 bodov, teda celkovo 50 bodov. Marián Kovaľ získal 40,3 bodu, čo bolo najviac zo všetkých 188 súťažiacich.

„Víťazstvo Mariána Kovaľa na Európskej fyzikálnej olympiáde je obrovským úspechom. Ukazuje, aký potenciál v sebe skrývajú naši mladí ľudia, keď majú príležitosť rozvíjať svoj talent v oblastiach ako fyzika, matematika či iné STEM odbory. Podpora prírodovedného a technického vzdelávania je kľúčová, ak chceme ako krajina napredovať a obstať v inovatívnom a rýchlo sa meniacom svete,“ povedal minister školstva Tomáš Drucker.

Slovensko okrem M. Kovaľa reprezentoval aj Tomáš Kubrický, Gymnázium, Poštová 9, Košice, Richard Dudek, Gymnázium Viliama Paulinyho -Tótha, Martin, Lujza Lea Lavriková, Gymnázium Pavla Horova, Michalovce a Michal Haverlík, Gymnázium, Grösslingová 18, Bratislava. Aj im sa vo svetovej konkurencii podaril veľký úspech. Všetci získali zlaté, strieborné, respektíve bronzové medaily. Úspešný slovenský tím viedli Ľubomír Mucha, Centrum voľného času - Regionálne centrum mládeže Košice a Tomáš Lučivjanský, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice.

V zmysle štatútu Európskej fyzikálnej olympiády bola hranica pre zisk zlatej medaily stanovená na 29,8 b., striebornej na 19,4 b. a bronzovej na 13,0 b. Celkovo bolo udelených 18 zlatých, 38 strieborných a 44 bronzových medailí. Najlepších žiakov ocenil minister školstva Bulharskej republiky.

V histórii Európskej fyzikálnej olympiády je Marián Kovaľ už druhým absolútnym víťazom zo Slovenska. Prvým bol v roku 2019 Jonáš Dujava, absolvent Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej v Prešove.

V kardiocentre AGEL v Šaci opäť unikátni

18. 6. 2025, 12:39, Zdroj: kardiocentrum.agel.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 5 760 GRP: 0,13 OTS: 0,00 AVE: 324 EUR

V kardiocentre AGEL v Šaci opäť unikátni

18. 6. 2025

V Kardiocentre AGEL Košice-Šaca vykonali 15. a 16. mája prvé dve roboticky asistované operácie srdcových chlopní na Slovensku. O necelé dva týždne ako prví v Česku a na Slovensku uviedli do rutínnej praxe unikátny prístroj pre vedenie mimotelového obehu. Pani Katarína K. a pán Attila K. boli prvými pacientmi na Slovensku, u ktorých bola vykonaná roboticky asistovaná operácia srdcovej chlopne.

Aké ste mali pred operáciou ťažkosti?

K. K.: Pred operáciou ma trápili hlavne fibrilácie a celkovo som bola taká slabšia. Potom som sa dozvedela, že mám poškodenú chlopňu s perspektívou, že sa to môže zhoršovať. Preto som sa rozhodla, že radšej podstúpim operáciu skôr, ako neskôr, kedy by to bolo ešte horšie.

A. K.: Koncom júna uplynulého roka som stratil hlas. Najprv ma poslali na onkológiu, kde ma vyšetrili, ale nič nevideli. Následne som absolvoval vyšetrenie na pľúcnom, infekčnom, reumatológii, neurológii... Nikde nič. Všetko bolo negatívne a nezistili dôvod, prečo som zachrípnutý. Potom ma obvodná lekárka nasmerovala na kardiológiu, keďže som mal v detstve šelest. Kardiologička ma poslala na TEE vyšetrenie cez pažerák a až vtedy zistili, že mám problém s mitrálnou chlopňou. Pred Vianocami som začal mať problémy aj s dýchaním, nevedel som spať a nevládal som. Preto som začiatkom januára išiel opäť na kardiológiu, lekár ma poslal na vyšetrenie cez pažerák do Kardiocentra AGEL Košice-Šaca a potom mi MUDr. Turek zavolať, že ma budú 15. mája operovať.

Odkiaľ ste sa dozvedeli o možnosti robotickej operácie?

K. K.: Môj syn žije v Prahe a informáciu mi sprostredkoval od doktora Černého. Inú operáciu som absolvovala aj v Brne, ale nie je to lacná záležitosť – byť operovaná v zahraničí. Aj preto som sa rozhodla, že tento zákrok, pred ktorým som podstúpila rôzne vyšetrenia vrátane koronarografie, absolvujem na Slovensku.

A. K.: Priamo v Šaci. Vysvetlili mi, ako operácia prebieha a mal som z toho oveľa lepší pocit, ako keby som mal byť operovaný klasickým spôsobom.

Ako ste spokojná/ý s prístupom a hospitalizáciou v Kardiocentre AGEL Košice-Šaca?

K. K.: Som veľmi spokojná. Bola som naozaj šťastná, keď som sa prebrala a skoro nič ma nebolelo. Bola som doslova v eufórii. Prvý deň som sa prebrala o siedmej večer. Zo začiatku, keď som začala vnímať, to bolo ťažšie, ale potom už všetko išlo dobre.

A. K.: Veľmi som spokojný. Klobúk dole pred touto nemocnicou.

Odporúčili by ste takýto typ operácie aj ostatným pacientom s ochorením mitrálnej chlopne?

K. K.: Samozrejme. Hoci to neviem porovnať s klasickou operáciou, ale myslím si, že je to veľký rozdiel. Nemáte reznú ranu, iba päť malých vpichov. V Kardiocentre AGEL Košice-Šaca som bola maximálne spokojná. Naozaj so všetkým. S čistotou, s personálom, s ústretovosťou. Nič som nemusela žiadať dvakrát, človek mal všetko hneď a ešte sa aj sami pýtali, s čím mi môžu pomôcť? Chcem sa ešte raz poďakovať MUDr. Černému a MUDr. Turekovi za príkladnú starostlivosť.

A. K.: Jednoznačne. Prístup, vybavenosť, všetko tu bolo na úrovni. Som spokojný. Moje poďakovanie patrí najmä MUDr. Turekovi, ktorý sa zaujíma o môj zdravotný stav a telefonuje mi.

MUDr. Štěpán Černý, CSc., MBA je významným českým kardiochirurgom, pochádza zo Sušice a k medicíne ho inšpiroval jeho otec, detský chirurg. Vyštudoval Lekársku fakultu Univerzity Karlovej v Plzni, ktorú ukončil v roku 1991. Počas svojej kariéry absolvoval viaceré zahraničné stáže na prestížnych pracoviskách, ako napríklad v Cardiffe, New Yorku, Paríži a Toronte. Je priekopníkom robotických operácií srdca v Českej republike, vykonal prvé robotické operácie srdca v Českej republike, vrátane prvej robotickej operácie mitrálnej chlopne v strednej a východnej Európe. Od roku 2023 pôsobí ako prednosta Kliniky kardiovaskulárnej chirurgie 2. lekárskej fakulty Univerzity Karlovej a Fakultnej nemocnice v Motole, v KCE pôsobí vo funkcii primára mini-invazívnej a robotickej kardiochirurgie. Je členom výboru Medzinárodnej spoločnosti pre minimálne invazívnu kardiochirurgiu (ISMICS) a predsedom Pracovnej skupiny pre robotickú kardiochirurgiu Európskej asociácie pre kardio-torakálnu chirurgiu (EACTS). Pôsobí ako proktor pre robotickú kardiochirurgiu v Európe.

Blahoželám k úspešným operáciám. Mohli by ste, prosím, čitateľom vysvetliť, o aké ochorenie chlopní išlo?

Š. Č.: Obaja pacienti trpeli nedomykavosťou mitrálnnej chlopne. Je to ochorenie, ktorého najväčšie nebezpečenstvo spočíva v tom, že môže byť veľmi dlho bezpríznakové a prvé príznaky pacient zaregistruje až vtedy, keď je srdce už nezvratne postihnuté dlhotrvajúcou nedostatočnosťou. Nedomykavosť mitrálnnej chlopne je optimálne operovať ešte pred vznikom príznakov a v takom štádiu ochorenia, kedy je ešte možné vlastnú chlopňu pacienta opraviť a nie je potrebné ju nahradiť umelou chlopňou.

Aký je rozdiel medzi konvenčnou a roboticky asistovanou operáciou mitrálnnej chlopne?

Š. Č.: Operačný prístup je menej invazívny, vykonáva sa z niekoľkých 8 mm vpichov a zhruba 2 cm rezu na pravej strane hrudníka. Samotný operačný zákrok sa vykonáva dlhými robotickými nástrojmi, ich konce sú pohyblivé, operatér ich ovláda na diaľku a pomocou nich realizuje samotný výkon v tele pacienta.

Aké sú výhody roboticky asistovanej operácie pre pacienta?

Š. Č.: Výkon je pre pacienta výrazne šetrnejší. Po operácii mu ostane iba niekoľko drobných jaziev po vpichoch a malá, niekoľko centimetrová jazva na pravej strane hrudníka. Ďalšou veľkou výhodou pre pacienta je minimálna pooperačná bolestivosť, pretože pri zákroku sa nepreťína hrudná kosť. Vďaka šetrnosti výkonu je aj zotavenie po operácii spravidla výrazne rýchlejšie.

Je tento typ robotickej operácie určený len pre úzku skupinu pacientov?

Š. Č.: Na robotické operácie chlopní v súčasnosti vyberáme tých pacientov, ktorí z tejto operácie budú mať najväčší prospech. Sú to pacienti s nedomykavosťou mitrálnnej chlopne, optimálne ešte pred objavením závažnejších príznakov. Druhou skupinou pacientov, ktorým chceme ponúknuť tento typ operácie, sú pacienti s defektom predsieňového septa, u ktorých nie je možné z dôvodu nevhodnej anatómie defektu alebo z dôvodu alergie na nikel defekt uzavrieť katetrizačným spôsobom. U týchto pacientov je uzáver defektu robotickou operáciou veľmi elegantný a nezanecháva takmer žiadne jazvy.

V akom štádiu ochorenia je optimálne načasovanie operácie mitrálnnej chlopne?

Š. Č.: Ako som už spomínal, najlepšie je operovať pacienta ešte pred vznikom príznakov. Ak u takého pacienta včas vykonáme operačnú rekonštrukciu mitrálnnej chlopne (tzv. plastiku), ochorenie nemá negatívny vplyv na jeho ďalšie prežívanie. Vďaka šetrnosti roboticky asistovaného výkonu je návrat do bežného života, zamestnania alebo školy výrazne rýchlejší.

Koľko centier v Európe vykonáva robotické operácie na chlopniach?

Š. Č.: Do polovice mája bolo v Európe 10 takýchto centier, Kardiocentrum AGEL Košice-Šaca sa stalo jedenástym centrom v Európe, kde sa takéto operácie vykonávajú a ponúkajú pacientom. Je to veľký úspech slovenskej kardiochirurgie a dôkaz, že aj v súkromnom centre sa dá robiť skvelá medicína.

Predstavuje robotika budúcnosť kardiochirurgie?

Š. Č.: Jednoznačne áno. Len cesta bude ešte dlhá. Veľký zlom by mal nastať budúci rok, kedy bude na európsky trh uvedený nový robotický systém 5. generácie, ktorý už bude mať v sebe zakomponované aj prvky umelej inteligencie. Je to ďalší krok pri zvyšovaní bezpečnosti robotických operácií srdca. Predpokladám, že v budúcnosti by až 50 % operácií srdca mohlo byť vykonávaných roboticky.

PhDr. Martin Vaľko je rodákom z Prešova. V oblasti vedenia mimotelového obehu patrí na Slovensku k najkúsenejším. Pod jeho vedením vyrástlo viacero šikovných, práci oddaných perfuziológov. V Kardiocentre AGEL Košice-Šaca pracuje vo funkcii námestníka odboru ošetrovateľskej starostlivosti pre chirurgické odbory a na Klinike srdcovej a cievnej chirurgie **UPJŠ** LF a KCE pôsobí ako vedúci úseku perfúzie.

Dočítala som sa, že prístroj Essenz je ako Formula 1 medzi mimotelovými obehmi. Prehľadával autor článku?

M. V.: Na vývoji tohto unikátneho prístroja sa spolupodieľali perfuziológovia z klinickej praxe a je to na jeho konštrukcii vidieť. Perfuziológ má počas vedenia mimotelového obehu veľmi dobrý prehľad o stave kontrolných zariadení a údajoch na monitore. Unikátnym ho ale robí predovšetkým množstvo integrovaných bezpečnostných prvkov. Zmysluplnými sa však stávajú iba v rukách „trénovaných a edukovaných pilotov“, tak, ako je to v prípade Formule 1.

Aký ste mali pocit po ukončení prvého mimotelového obehu alebo, ako sa medzi perfuziológmi hovorí: „prve úspešne odtočenej pumpy“ na novom mimotelovom obehú?

M. V.: Bola to zmes pocitov. Asi dominantným pocitom bola úľava. Mal som pred prvou „pumpou“ pocit rešpektu a zodpovednosti. S odstupom času, a aj na základe prvých pozitívnych skúseností, si uvedomujem, ako nás to odborne posúva a som za túto možnosť naozaj povďačný.

Je Essenz iba novou, technologicky vyspelou hračkou alebo prináša pre pacienta a operačný tím skutočný benefit?

M. V.: Prináša novú kvalitatívnu úroveň bezpečnosti mimotelového obehu pre pacienta. Prístroj kontinuálne zaznamenáva a vyhodnocuje množstvo dát, vedie perfuziológa vykonávať postupnosť krokov tak, aby nič neprehliadol, prípadne nepodcenil a adekvátne reagoval počas celej doby vedenia mimotelového obehu. Je to ďalší povestný krok na ceste k dokonalosti.

prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA - prednosta Kliniky srdcovej a cievnej chirurgie **UPJŠ** LF a KCE, kardiochirurg a univerzitný profesor, založil a vedie Kardiocentrum AGEL Košice-Šaca a od 1. januára 2025 vedie aj Nemocnicu AGEL Košice-Šaca. Skúsený zdravotnícky manažér má za sebou bohatú vedeckú a pedagogickú činnosť. Niekoľko rokov bol prodekanom Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Je členom Vedeckej rady **UPJŠ** LF v Košiciach

Pán profesor, niekoľko týždňov po tom, čo ste spustili prevádzku unikátneho fotónového CT prístroja, ste do klinickej praxe zaviedli ďalšie unikátne zariadenie – špičkový prístroj pre vedenie mimotelového obehu, tentokrát ako prvý v Čechách a na Slovensku. Stoja tieto významné investície do technológií za to?

F. S.: V prvom rozhovore o Kardiocentre som predstavil našu filozofiu: „Špičková medicína v rodinnom prostredí“. A toho sa stále držíme. Keď CT, tak najlepšie na svete, keď vykonávame operácie srdca v mimotelovom obeh, tak je logické, že obstaráme najlepší dostupný prístroj na mimotelový obeh. Bezpečnosť pacienta je pre nás absolútnou prioritou. V kvalite nepripúšťame kompromis.

Od vašich kolegov viem, že prvú operáciu s novým mimotelovým obehom ste vykonali vy. Môžete prezradiť, na čo v takej chvíli operatér myslí?

F. S.: Keď som vošiel na sálu a uvedomil si, kto „pumpu“ obsluhuje, kto pacienta uspáva, kto asistuje a inštrumentuje, zavládol vo mne pocit pokoja, hrdosti a spokojnosti. Cítil som, že som doma. Potom mi napadlo ešte pár myšlienok z minulosti, ale tie si nechám pre seba...

Sú spojené roboticky asistované operácie srdca s vyššími nákladmi v porovnaní s klasickým výkonom na srdci?

F. S.: Významným nákladom je už obstaranie samotného robota (cca 2.4 mil. €). Náklady na samotný robotický výkon sú cca o 2 – 2.5 tisíc € vyššie v porovnaní s klasickým výkonom.

Musia za roboticky asistovanú operáciu srdca u vás pacienti doplácať?

F. S.: Nie, pacient si za roboticky asistované operácie srdca a ani za žiadne iné operácie, ani výkony na srdci a cievach u nás nepripláca. Pacientov si nevyberáme, všetci sú u nás vítaní a verte, že záujem o hospitalizáciu u nás prejavujú pacienti z celého Slovenska. Ešte by som rád vyvrátil jeden mýtus, ktorým sa iní pokúšajú ospravedlniť vlastnú neschopnosť. Nemáme žiadne nadštandardné úhrady, sme zaplatení len za to, čo reálne vyprodukuje.

Ako je to s úhradou zo strany zdravotných poisťovní za robotické výkony?

F. S.: Úhradový mechanizmus DRG náklady na robotické operácie v súčasnosti nezohľadňuje. Narastajúci záujem o robotickú chirurgiu vo viacerých chirurgických odboroch, pozitívne ohlasy zo strany patientskej verejnosti a v konečnom dôsledku už aj záujem zo strany zdravotných poisťovní nám ale dodávajú mierny optimizmus, že toto by sa mohlo v blízkej budúcnosti zmeniť.

Rozumiem tomu správne, že v súčasnosti znáša zvýšené náklady na robotické operácie poskytovateľ?

F. S.: Áno, jediný akcionár spoločnosti AGEL, vedenie spoločnosti, ako aj ja s mojím tímom máme vizionárstvo v DNA. Ochota investovať do budúcnosti je prirodzenou vlastnosťou lídrov a nepochybne aj podmienkou dlhodobého udržateľného rozvoja a úspechu.

Kontakt:

Lúčna 57, 040 15 Košice - Šaca

Telefón

(objednávanie pacientov každý pracovný deň 11:00 - 14:30)

Zaujímavé stránky:

Aktuálne :24 [🔗](#)

📺 18. 6. 2025, 15:00, Relácia: **AKTUÁLNE :24**, Stanica: **STVR 24**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Pavol Jarčuška**

AVE: 85435 EUR

[strojový prepis] ...Na linke, **Pavol Jarčuška**, prezident slovenskej spoločnosti infektológov dobrý deň. Dobrý deň. Plavecké bazény sú udržiavané. Môžeme sa spoliehať na to, že voda v týchto bazénoch je vždy bezpečná, keď je chlórovaná. Mala by byť bezpečná. Sú na to príslušné normy, ktoré sú dodržiavané, kontrolované a takisto sa v pravidelných intervaloch robí analýza tej vody....

Nebezpečný jednobunkovec napáda mozog a odrádza od návštevy kúpaliska

📅 18. 6. 2025, 15:30, Zdroj: [Dopodrobna](#), Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Pavol Jarčuška

Nebezpečný jednobunkovec napáda mozog a odrádza od návštevy kúpaliska

Slovenskom otriasol prípad smrti 11-ročného chlapca, ktorý sa nakazil infekciou, ktorú spôsobil nebezpečný sladkovodný parazit. Hlavná hygienička Tatiana Červeňová potvrdila, že kontroly bazénov ešte sprísnia, hoci nie je potvrdené, že nákaza pochádza z kúpaliska. Prezident Slovenskej spoločnosti infektológov **Pavol Jarčuška** vysvetľuje aká bežná je táto infekcia, čo spôsobuje a aké mikroorganizmy sa nachádzajú v našich vodách, či sú všetky smrteľné a ako s nimi dá bojovať. Epizódu si pre vás pripravila Ľubica Janíková.